

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 10. jūnijā
(OR. en)

10160/22

EF 166
ECOFIN 615
DELECT 86

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 9. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2022) 3584 final
Temats:	KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../.. (9.6.2022) ar ko pagarina Eiropas Parlamentā un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punkta pirmajā daļā minēto pārejas periodu

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2022) 3584 *final*.

Pielikumā: C(2022) 3584 *final*

Briselē, 9.6.2022.
C(2022) 3584 final

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(9.6.2022)

**ar ko pagarina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1.
punkta pirmajā daļā minēto pārejas periodu**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. DELEĢĒTĀ AKTA KONTEKSTS

Regula (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (ETIR) paredz pagaidu atbrīvojumu no tīrvērtes pienākuma pensiju shēmu mehānismiem (PSM), kas atbilst konkrētiem kritērijiem. Šis pārejas periods ir noteikts ETIR 89. panta 1. punktā un dod papildu laiku centrālajiem darījumu partneriem (CCP), PSM un tīrvērtes dalībniekiem izstrādāt īstenojamus tehniskus risinājumus, kas ļautu PSM izpildīt CCP naudas mainīgās drošības rezerves pieprasījumus, mazinot atvasināto instrumentu līgumu centralizētas tīrvērtes iespējamo negatīvo ietekmi uz nākotnes pensionāru pensijas pabalstiem.

Pagaidu atbrīvojuma termiņš gadu gaitā ir pagarināts, jo nav rasts īstenojams tehnisks risinājums.

- Ar pārskatīto ETIR (Regula (ES) Nr. 834/2019, “ETIR *Refit*”) atbrīvojuma termiņu pagarināja līdz 2021. gada 18. jūnijam.
- Saskaņā ar ETIR 85. panta 2. punktu to ir iespējams pagarināt divas reizes, katru reizi par vienu gadu, pieņemot Komisijas deleģēto aktu, savukārt regulas galīgais mērķis joprojām ir PSM centralizēti veikta tīrvērte.
- Eiropas Parlaments un Padome attiecīgi 2021. gada 8. jūnijā un 2021. gada 10. jūnijā neiebilda pret Komisijas 2021. gada 6. maijā pieņemto priekšlikumu pagarināt atbrīvojumu par vēl vienu gadu, tāpēc atbrīvojums pašlaik ir spēkā līdz 2022. gada 18. jūnijam¹.

Ar šo deleģēto aktu Komisija ierosina spēkā esošo atbrīvojumu pagarināt par vēl vienu gadu. Šis ir pēdējais pagarinājums, kas ir iespējams saskaņā ar pašreizējo ETIR regulējumu.

2. PIRMS AKTA PIEŅEMŠANAS NOTIKUSĪ APSPIEŠANĀS

“ETIR *Refit*” nodrošina visaptverošu sistēmu, lai novērtētu progresu, kas panākts, meklējot īstenojamus risinājumus nolūkā novērst šķēršļus, kas liedz pensiju shēmu mehānismiem centralizēti veikt tīrvērti. Saskaņā ar 85. panta 2. punktu Komisijai jā sagatavo ikgadēji ziņojumi, kuros novērtē, vai ir izstrādāti īstenojami tehniski risinājumi, lai PSM varētu segt mainīgo drošības rezervi naudā vai pārvest nenaudas nodrošinājumu kā mainīgo drošības rezervi, un vai ir nepieciešams veikt papildu pasākumus, lai atvieglotu minētos īstenojamus tehniskos risinājumus.

Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI) sadarbībā ar Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi (EAAPI), Eiropas Banku iestādi (EBI) un Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju (ESRK) ir jā iesniedz Komisijai ikgadēji ziņojumi par šo tematu, lai sniegtu ieguldījumu Komisijas veiktajā novērtējumā. Turklāt Komisijai ir jā izveido ekspertu grupa, kuras sastāvā ietilpst CCP, tīrvērtes dalībnieku, PSM un citu attiecīgo personu pārstāvji, lai pārbaudzītu to centienus un novērtētu progresu, kas panākts tādu īstenojamu tehnisko risinājumu rašanā, kuri PSM atvieglo ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumu tīrvērti (turpmāk “PSM ekspertu grupa”). CCP, tīrvērtes dalībnieki un pensiju shēmu mehānismi dara visu iespējamo, lai veicinātu īstenojamu tehnisko risinājumu izstrādi.

¹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/962 (2021. gada 6. maijs), ar ko pagarina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punkta pirmajā daļā minēto pārejas periodu (OV L 213, 16.6.2021., 1. lpp.).

Komisija savus ziņojumus likumdevējiem publicēja 2020. gada septembrī (COM(2020) 574 final, 23.9.2020.) un 2021. gada maijā (COM(2021) 224 final, 6.5.2021.). Šajos ziņojumos Komisija atzina, ka gadu gaitā PSM likviditātes nosacījumi ir turpinājuši uzlaboties, savukārt attiecīgās ieinteresētās personas ir panākušas progresu īstenojamu risinājumu rašanā. Konkrēti, CCP ir izstrādājuši vai pašlaik izstrādā atvieglotas piekļuves modeļus repo darījumu, kuriem veikta tīrvērte, tirgiem, kuros PSM varētu pārveidot nenaudas nodrošinājumu naudā². Daži PSM kā tīrvērtes dalībnieku klienti jau brīvprātīgi veic tīrvērti daļai savu atvasināto instrumentu. Ziņojumos arī uzsvērts, ka noturīga PSM problēma ir nepieciešamība izvietot mainīgo drošības rezervi naudā saspringtos tirgus apstākļos, kad CCP naudas drošības rezerves pieprasījumi var kļūt nozīmīgi un ne vienmēr var tikt nodrošināta PSM spēja izmantot repo tirgu.

Jaunāko EVTI ziņojumu Komisija saņēma 2022. gada 25. janvārī³. Ziņojumā tika apstiprināts, ka EVTI 2020. gada decembra ziņojumā⁴ izklāstītais apraksts, analīze un konstatējumi kopumā joprojām ir spēkā, savukārt šoreiz galvenā uzmanība pievērsta PSM operatīvajai gatavībai veikt tīrvērti. EVTI secina, ka PSM lielā mērā ir gatavi veikt tīrvērti un arvien lielāks to skaits brīvprātīgi veic tīrvērti vismaz daļai no to atvasināto instrumentu portfeliem, taču PSM un attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ir vajadzīgs laiks, lai līdz galam izstrādātu savus tīrvērtes un nodrošinājuma pārvaldības mehānismus. Turklāt EVTI uzskata, ka tīrvērtes pienākuma noteikšanas sākums PSM būtu jāskata saistībā ar tīrvērtes spēju veidošanu Eiropas Savienībā. Uz šā pamata EVTI iesaka noteikt vēl vienu pagarinājumu par vienu gadu.

Šo secinājumu apstiprina diskusijas PSM ekspertu grupā, kas kopš tās izveides 2019. gadā ir sanākusi sešas reizes, pēdējo reizi tas bija 2022. gada martā. Pēdējās sanāksmes laikā dalībnieki norādīja, ka PSM lielā mērā ir gatavi veikt tīrvērti, ir ieviesuši tīrvērtes mehānismus un dažu darījumu tīrvērti jau veic brīvprātīgi. Tomēr PSM pārstāvji ekspertu grupā ir uzsvēruši, ka joprojām saglabājas konkrētā problēma ar PSM piekļuvi pietiekamai likviditātei spriedzes periodos, lai nodrošinātu naudas līdzekļus mainīgās drošības rezerves pieprasījumiem, tāpēc daži PSM vēl aizvien atturas veikt tīrvērti lielākai daļai savu atvasināto instrumentu portfeli.

Ņemot vērā EVTI ziņojumu, kā arī diskusijas PSM ekspertu grupā, Komisija sagatavoja ziņojumu⁵, kurā secināja, ka kopš 2019. gada ir panākts būtisks progress virzībā uz PSM centralizēti veiktu tīrvērti, tostarp daži PSM daļēji pārgājuši uz brīvprātīgi veiktu centralizētu tīrvērti. Tomēr ir vajadzīgi papildu stimuli, lai atvieglotu PSM veiktu tīrvērti. Jo īpaši ES CCP būtu jāizmanto atvēlētais laiks, lai turpinātu attīstīt savus atvieglotās piekļuves un nodrošinājuma pārveides modeļus nolūkā palielināt to pievilcību PSM.

Turklāt Komisijas dienesti ir apspriedušies ar Eiropas Vērtspapīru komitejas ekspertu grupu par priekšlikumu deleģētajam aktam, ar ko PSM centralizētās tīrvērtes atbrīvojuma termiņu

² Līgums par aktīvu pārdošanu ar atpirkšanu ("repo") ir līgums par vērtspapīru pārdošanu par noteiktu cenu apvienojumā ar līgumu par šo vērtspapīru atpirkšanu par noteiktu cenu vēlākā datumā. Repo tirgus apvieno uzņēmumus, kas sniedz nodrošinājumu apmaiņā pret naudu, un uzņēmumus, kas nodrošina naudu apmaiņā pret nodrošinājumu.

³ *Clearing obligation for pension scheme arrangements*, European Securities and Markets Authority, ESMA70-451-110, 2022. gada 25. janvāris.

⁴ *Report on the central clearing solutions for pension scheme arrangements (No.2)*, European Securities and Markets Authority, ESMA70-151-3248, 2020. gada 17. decembris.

⁵ COM (2022) 254, Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, ar ko saskaņā ar 85. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulā (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem, kas grozīta ar Regulu (ES) 2019/834, izvērtē, vai ir izstrādāti īstenojami tehniski risinājumi par naudas un nenaudas nodrošinājumu, ko pensiju shēmu mehānismi pārved kā mainīgo drošības rezervi, un vai ir nepieciešams veikt pasākumus, lai atvieglotu minētos īstenojamus tehniskos risinājumus

pagarina par vienu gadu līdz 2023. gada jūnijam. Šī apspriešana apliecināja plašu vienprātību par priekšlikumu pagarināt atbrīvojumu un atzīt, ka PSM centralizēti veikta tīrvērte kļūs obligāta 2023. gada jūnijā. Dažas dalībvalstis uzsvēra, ka ir vajadzīgs skaidrs vēstījums nolūkā nodrošināt, ka *CCP* attīsta savu tīrvērtes spēju un PSM pilnveido savus likviditātes pārvaldības procesus, lai PSM varētu netraucēti piekļūt centralizēti veiktai tīrvērtei, kad 2023. gada jūnijā beigsies pagaidu atbrīvojums no tīrvērtes pienākuma.

3. DELEĢĒTĀ AKTA JURIDISKIE ASPEKTI

Tiesības pieņemt deleģēto aktu ir paredzētas Regulas (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (ETIR) 85. panta 2. punktā.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(9.6.2022)

ar ko pagarina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punkta pirmajā daļā minēto pārejas periodu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem⁶ un jo īpaši tās 85. panta 2. punkta trešo daļu,

tā kā:

- (1) Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punktā paredzēts, ka līdz 2021. gada 18. jūnijam minētās regulas 4. pantā noteiktais tūrvērtes pienākums nav jāpiemēro ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuri, balstoties uz objektīviem mērījumiem, ir uzskatāmi par tādiem, kas mazina ieguldījumu riskus, kuri ir tieši saistīti ar pensiju shēmu mehānismu finansiālo maksātspēju, un vienībām, kas izveidotas, lai saistību neizpildes gadījumā izmaksātu kompensāciju pensiju shēmu mehānismu dalībniekiem. Minētais pārejas periods tika ieviests, lai varētu izstrādāt īstenojamus tehniskus risinājumus attiecībā uz naudas un nenaudas nodrošinājuma kā mainīgās drošības rezerves pārvešanu, ko veic pensiju shēmu mehānismi, un tādējādi izvairīties no negatīvas ietekmes uz nākotnes pensionāru pensiju pabalstiem, ko radītu tūrvērtes pienākuma tūlītēja piemērošana šādiem ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem.
- (2) Ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 85. panta 2. punkta trešo daļu Komisija tiek pilnvarota divas reizes, katru reizi par vienu gadu, pagarināt minētās regulas 89. panta 1. punktā noteikto pārejas periodu, ja Komisija secinātu, ka nav izstrādāti īstenojami tehniski risinājumi attiecībā uz naudas un nenaudas nodrošinājumu, ko pensiju shēmu mehānismi pārved kā mainīgo drošības rezervi, un ka negatīvā ietekme uz nākotnes pensionāru pensiju pabalstiem, ko rada centralizēti veikta tūrvērtē atvasināto instrumentu līgumiem, nav mainījies. Šajā nolūkā Regulas (ES) Nr. 648/2012 85. panta 2. punkta pirmajā daļā noteikts, ka Komisijai līdz pārejas perioda galīgajam pagarinājumam jāpagatavo ikgadēji ziņojumi, lai novērtētu, vai ir izstrādāti šādi īstenojami tehniski risinājumi un vai ir nepieciešams veikt pasākumus, lai atvieglotu minētos īstenojamus tehniskus risinājumus.
- (3) Komisija attiecīgi 2020. gada 23. septembrī⁷ un 2021. gada 6. maijā⁸ pieņēma divus ikgadējos ziņojumus. Šajos ziņojumos Komisija norādīja, ka tirgus dalībnieki gadu gaitā ir centušies izstrādāt piemērotus tehniskus risinājumus, kas ietver nodrošinājuma

⁶ OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.

⁷ COM(2020) 574 final.

⁸ COM(2021) 224 final.

pārveidi, ko veic vai nu tīrvērtes dalībnieki, vai repo tirgi, kuriem tiek veikta tīrvērte. Komisija arī norādīja, ka daži pensiju shēmu mehānismi ir sākuši brīvprātīgi veikt centralizētu tīrvērti daļai no to atvasināto instrumentu portfeļiem. Ziņojumā secināts, ka galvenais atlikušais izaicinājums pensiju shēmu mehānismiem bija piekļuve likviditātei saspringtos tirgus apstākļos, lai varētu izvietot mainīgo drošības rezervi, jo šī prasība strauji un ievērojami palielinātu risku, ka pensiju shēmu mehānismu naudas līdzekļu piešķirumi tiks izsmelti.

- (4) Regulas (ES) Nr. 648/2012 85. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunktā noteikts, ka Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI) sadarbībā ar Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi, Eiropas Banku iestādi un Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju ir jāiesniedz Komisijai ikgadēji ziņojumi, kuros novērtē, vai *CCP*, tīrvērtes dalībnieki un pensiju shēmu mehānismi ir īstenojuši atbilstošus centienus un ir izstrādājuši īstenojamus tehniskus risinājumus, kas atvieglo šādu mehānismu piedalīšanos centralizētajā tīrvērtē, kā mainīgo drošības rezervi izvietojot naudas un nenaudas nodrošinājumu, tostarp minēto risinājumu ietekmi uz tirgus likviditāti un procikliskumu un to iespējamo juridisko vai cita veida ietekmi.
- (5) Ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2021/962⁹ Komisija Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punktā noteikto pārejas periodu vienu reizi pagarināja līdz 2022. gada 18. jūnijam.
- (6) EVTI 2022. gada 25. janvārī iesniedza jaunāko ziņojumu par to, vai *CCP*, tīrvērtes dalībnieki un pensiju shēmu mehānismi ir veikuši atbilstošus centienus un ir izstrādājuši īstenojamus tehniskus risinājumus, kas atvieglo šādu mehānismu dalību centralizēti veiktā tīrvērtē, izvietojot naudas un nenaudas nodrošinājumu kā mainīgo drošības rezervi. Lai gan EVTI lielā mērā apstiprināja savus agrākos konstatējumus, kas sīki izklāstīti iepriekšējos ziņojumos Komisijai, šajā ziņojumā galvenā uzmanība tika pievērsta pensiju shēmu mehānismu operatīvajai gatavībai veikt ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumu tīrvērti. Kaut arī pastāvīgi pieaug tādu pensiju shēmu mehānismu skaits, kas brīvprātīgi veic ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumu tīrvērti, un likviditātes nosacījumi turpina kļūt arvien labvēlīgāki, EVTI ziņojumā arī secināts, ka pensiju shēmu mehānismiem un attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ir vajadzīgs pietiekami daudz laika, lai līdz galam izstrādātu savus tīrvērtes un nodrošinājuma pārvaldības pasākumus. Tāpēc EVTI puda viedokli, ka ir vajadzīgs Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punktā noteiktā pārejas perioda papildu pagarinājums par vienu gadu.
- (7) Savā jaunākajā novērtējumā par pensiju shēmu mehānismu gatavību centralizēti veikt atvasināto instrumentu portfeļu tīrvērti¹⁰ Komisija nonāca pie secinājuma, kas ir līdzīgs EVTI secinājumam. Saskaņā ar Komisijas analīzi pensiju shēmu mehānismu likviditātes nosacījumi joprojām bija stabili pat nesētajos tirgus spriedzes periodos, un paredzams, ka tie turpinās attīstīties labvēlīgi, jo fondi sāks izmantot alternatīvus piekļuves modeļus repo tirgum. Pateicoties pozitīvām izredzēm piekļūt likviditātei, arvien lielāks skaits pensiju shēmu mehānismu ir sākuši brīvprātīgi veikt tīrvērti vismaz daļai no to atvasināto instrumentu portfeļiem. Tomēr ir jāatvēr laiks, lai līdz galam tiktu izstrādāti alternatīvie modeļi, ar kuriem piekļūt likviditātei ar repo tirgus

⁹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/962 (2021. gada 6. maijs), ar ko pagarina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punkta pirmajā daļā minēto pārejas periodu (OV L 213, 16.6.2021., 1. lpp.).

¹⁰ COM (2022) 254

starpniecību, savukārt pensiju shēmu mehānismiem ir jāuzlabo sava iekšējā likviditāte un nodrošinājuma pārvaldības prakse.

- (8) Tāpēc Komisija, ņemot vērā EVTI ziņojumu, secināja, ka Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punktā noteikto pārejas periodu noteikti ir nepieciešams pagarināt vēl par vienu gadu.
- (9) Tāpēc būtu jāpagarina Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punktā noteiktais pārejas periods.
- (10) Šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā, lai nodrošinātu, ka pārejas periods tiek pagarināts pirms tā termiņa beigām,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) Nr. 648/2012 89. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikto pārejas periodu pagarina līdz 2023. gada 18. jūnijam.

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 9.6.2022

*Komisijas vārdā —
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN*